

ne etiam eo casu quo charater imprimi. de bap. maiores. in fi. vel infra pubertatem. de cle. per sal. promo. c. vno. non est locus huic pene.

a **Constituitur.** etiam ex officio et nemine deferente. d. diuor. poiro. ij. rñso. vide. s. c. compila. de cens. c. fi.

b **Sepentur.** prece dit satisfactio. sicut i manifesta offensa. de sen. ex. venerabilib. lib. vi.

c **Obtinere.** p. epm de sen. ex. nuper. et b pater q non sufficit satisfactio nisi sequatur absolutio. e. t. cu desideres. in fi.

d **Iuribus.** de clā desti. despon. c. fi. C. de incest. nup. qui p. insti. de nup. s. si aduersus. de here. cum scdm. in prin. li. vi. et hoc quo ad primum de p sanguineis et affinitibus. d. hoc d. do. inter vi. et vx. et si ne cesse. quo ad secundū de p. fessis. xxv. di. c. ij. et c. sc. xxv. q. i. per totum. xxxvi. q. ij. si quis non dicā quo ad tertium d. cōstitutis in sacris. xxv. di. p. b. m. xv. q. vlti. cum multe. de cle. cōsug. c. i. et c. sa. ne. ij. qui cle. vel vo. c. i. et ij. cum si.

e **Inter.** In studiis ro. cu. p. fessis. oronien. bon. et salamantino debent esse magistri catholici scholas regentes in linguis hebraica arabica et caldea. duo. s. p. qualibet lingua. Et statuitur per quos eis debeat de stipendijs et sumptibus. puideri Et ponit primo exordium. in quo duo facit. Primo ponit intentionem suam generalem. Secundo specialem. ibi non ambigimus. In secunda ibi ut igitur ponitur constitutio. primo providens circa loca magistrorum. secundo circa expensas ibi. quibus.

f **Sollicitudines.** concor. de purga. cano. inter. vbi ponit alia scilicet de vulpeculis capiendis.

g **Perpetui.** quasi perpetua continua vel assidua. et est infinitum huius verbi perpetui. et ponitur pro diu tolerare vel valde pati.

h **Inducere.** xlv. di. tria sunt. de sponsa. inter opera.

i **Cooperante gratia.** per quam cognoscitur quid agendum sit et quid vitandum et adiuvamur ad faciendum. d. conse. di. iij. gratia. et tribus vlti. c. Est autem gratia operans et cooperans. Prima preparat hominis voluntatem ut velit bonum. Secunda adiuvat ne frustra velit. Videtur tamen quibusdā q eadem sit gratia. idem donum. vel eadem virtus operans et cooperans. sed propter diversos effectus distinguunt in

eorum temeritatē audacia cupientes. ipsos excōis sine ipso facto decernim⁹ subiacere. Precepta ecclesiarum plati ut illos quos eis pstitit taliter pstraxisse. excōicatos publice tādū nūciat seu a suis subditis faciāt nūciari. donec suū hūilit reco gnoscētes errorem sepeñt abin uicē. et absolutionis obtinere bñficiū mereant. Per pdicta quoq iurib⁹. q sic pstrabētib⁹ alias penas imponūt in nullo volum⁹ derogari. Clemēs qntus in concilio viciensi.

De magis et ne aliqd exigat pro licentia docendi.

Inter sollicitudines nris humeris incumbentes ppetis cura reuoluim⁹. ut efrātes i viā veritatē inducere. ip sosq luciferare deo sua nobis coopante grā valeam⁹. hoc ē qd pfecto cōsiderant exqrim⁹ ad id nre mētē sedulo destinamus affectū. ac circa illud dili genti studio vel studiosa diligētia vigilam⁹. Ad ambigim⁹ aut qn ad hmoi nrm desiderii assequendū dīnoy eloqo rū sit expositio pgrua ipsoyq

verbo. Gratia enī qua parat hominis voluntatem ad bonū cum non sit ociosa ut augeatur et aucta perficiat. coadiuuat ne frustra velit. sed perducatur ad opus quodcūq recipias co aptabitur hec littera. huic alterationi thelogoy est similis alteratio canonistarum an sit vna fides coniugij an sint due. de

fidel p dicatione ad modū oportuna. Sz nec ignoramus qn et hec pmi noscant inaniter vacuū redire si aurib⁹ linguaz loqnti ignorantiū pferant.

Ioqz illi cui vicē in terris licet imeriti gerim⁹ imitantes exemplū. q ituros p vniuersum mūdū ad euāgelizādū aplos in oī linguaz genere fore volu it eruditos. viri catholici noticiā linguaz hñtib⁹. qb⁹ vtiū infideles pcpue abūdare sanctam affectam ecclesiam. q infideles ipsos sciāt et valeāt sacri instituti instruere. christicola rūqz collegio p doctrinā christiane fidei ac susceptionem sacri baptismati aggregare.

Et igit pnia linguarū hmoi possit habilit p instructionis efficaciam obtineri. Hoc sacro approbante pcilio scholas in subscriptarū linguaz generibus vbicūqz romanā curiaz⁹ residere ptingeret. necnon in parisiē. et oronien. bon. et salamantino studiis puidim⁹ erigendas statuētes. ut i quolibz locoy ipsoy teneāt viri catholici sufficēte hñtes hebraice arabice et chaldeē linguaz noticiā. duo videlz vniuersiūsqz

qua. xxv. q. ij. coniuges. Item altercatio legistarū an sint due possessiones differentes spē. an vna tñ diuersificata per accidentia. de qua satis patet per Dynū de regu. iu. in tertia regula. li. vi. et an sit vnicum interesse an triplex. de quo etiaz satis per eum. co. ti. mori. Jo. an.

k **Ad id.** s. ad inducendum errantes ad veritatis viam.

l **Ad modum.** pro valde. pcor. vide. s. c. compila. de iure iuran. romani. d. nos itaqz.

m **Promi.** i. pferri vel pmlgari et habetur hoc verbū. de iude. nouit. d. qdūqz xxij. q. iij. non p. i. si. ponitur enī pmer pzo pferre manifestare apire ore dicere.

n **Inaniter.** q si inuanū vel inutiliter.

o **Proferant.** si. d. of. or. quoniam.

p **Voluit.** Act. ij. i pn. et de varietate linguarū. xvi. di. septuaginta. in fi. Jo. an.

q **Qui viri catholici.**

r **Obtineri.** si. e. ti. c. fi.

s **Curia.** q bz studiū generale et pūilegia studij. d. pūil. c. ij.

t **Residere.** qd dicitur ut. s. e. cōpl. d. el. ne rōni. s. sane li. vi.

v **Bonon.** dicitur bononia quasi super omnia bona vel bonorum noticia nimis amabilis. non puto q ordo iste procedat ex ordine studioy sed ex gratificatiōe puinciarum. et hoc quia decebat ro. cu. pmitteri. que vltimo studium habuit a tpe Innocen. iij. ut pre. de cre. ij. de pūile. li. vi. quicquid sit b pstat q bon. habuit pūilegia studij a Theodosio. de minore tamen intelligo qui regnare cepit. put ex chronicis. quas viores puto. pcpio anno dñi. ccccxxv. et regnavit ānis. xxvj quo tamen anno sui imperij hec concesserit nō percipio. cur rentibus autem. cccclij. successit Marciānus.

x **Sufficientem.** non dicit eminentem. concor. de e. ec. cum nobis olim. de preben. c. pe. Jo. an.

y **Hebraice.** in originali habuim⁹ hebraice grece arabice et illud grece i ipso originali erat cancellatū. et forte ppter lraz que est. s. quibus vtuntur infideles et. cancellata fuit. cum

greci fideles sint. ⁊ olim sub obediētia ecclesie. de bap. licet. ⁊
fa. qd no. de sum. tri. c. i. li. vi. tñ hodie scismatici sunt. nec re-
cognoscūt caput ro. ec. ⁊ forte expediēti⁹ esset sue lingue do-
ctrina q̄ aliarū. Iudei aut bñt lram hebraicā sed lram spāles
in vulgari n̄ hñt. Dabem⁹ enī q̄ euauit ipsoꝝ lingua vulga-
ris. Arabica lra ē sa-
racenorum. chaldei
chaldeoz. d. q̄. xxxv
q̄. di. s. hic etiā. ⁊. c.
turbat. ⁊. c. q̄ de mē-
sa. ⁊ tñ fert q̄ hcc lra
hodie non habeatur
s. Sed ap. in stipē
dñs cōpetētib⁹ ⁊ sū
pib⁹ volum⁹. pui-
deri quod sequitur.
a. Quallie. scribif
p duplex v vt dixi d
temp. or. c. ij.
b. Rectores. alios
bñficiatos non vide-
tur includere.
c. Volum⁹. hec vo-
luntas sūlmanz ter-
minis q̄ n̄ fuit d ex-
ecutore pūsum.
d. Facultatū. de cē
si. sopit. cū suis con-
cor. ⁊. c. p. xxi.
e. Ad alia. p. cor. s.
c. cōpi. de sta. mo. c.
ij. de reli. domi. c. ij.
f. Qm sit. is ad

lingue periti q̄ scholas regant
inibi ⁊ libros de linguis ipsis
in latinū fideliter trāfferētes.
alios liguas ipsas sollicitē do-
ceant earūqz pitiā studiosa in
illos instructiōe trāsfundāt vt
instructi ⁊ edocti sufficienter i
linguis hmōi. fructuz spatium
possint deo auctore pducere.
fidē ppagaturi salubriter i ip-
sos pplos infideles. ¶ Qui-
bus eqdē in ro. cu. legētib⁹ p
se. ap. in studijs vero pūfien.
p regē frācie. in oxoniē. p an-
glie scocie hybernice vualle.⁹.
in boñ. p italie. in salamāico
p byspanie p̄latos mōsteria ca-
pitula puer⁹ collegia exēpta ⁊
nō exēpta ⁊ ecclesiāz recto-
res in stipēdijs cōpetētib⁹ et
sumptib⁹ volum⁹ puideri. cō-
tributiōis onere singul iuxta
facultatū exigētiā imponēdo
pūilegijs ⁊ exēptiōib⁹ q̄ bus
cunqz p̄trarijs nequaqz obstā-
tib⁹ q̄b⁹ tñ nolum⁹ quo ad alia
pūidiciū generari. ¶ Idem.
¶ Qm sit nimis absur-
dū vt q̄s cū vanitate ⁊
impitiā ad honorē as-
cendat peritiē lfarū. n̄ sine tur-
batiōe miramur. illum apud
scholasticos inualuisse abusū
q̄ pleriqz eoz q̄ i quīs sciētia
ad doctorat⁹ vī magisterij as-
sumunt honorē. cū sua solēni

¶ Scholasticos. idem verbū. xxxviij. di. sedulo. in p̄m. de
bere. cū ex infūcto. s. licet. de resti. spo. frequens. li. vi.
b. Doctorat⁹. vel magisterij. sic. xxxviij. di. de q̄busdā. Et di-
cūt qdā q̄ doc. in iure canonico vel ciuili. m̄grī dicūt in theo-
logia vel artib⁹. ⁊ qd doceāt septē liberales artes satis p ho-
sti. in sum. hui⁹. s. ij. fa. ad p̄mū phemū. li. vi. circa medium.
ad scōm. e. ti. c. pe. ⁊ vi. ⁊ h recipit apud italicos. s. vīfmo-
tani cōter vocāt m̄grōs. nec v3 alicui hec denoiatio fore mo-
lesta. cū christ⁹ sic a discipulis vocat⁹. Ioh. iij. qd ipse acce-
ptabat Ioh. xij. dicēs. Vos vocatis me m̄gr ⁊ dñe ⁊ bñ dici-
tis. Sum etenī. Et dñ m̄gr. q̄ si maior in statione. sicut minister
quasi minor. ibidē j. ti. ij. c. i. s. sane. dñ etiā a monēdo vī a mō-
strando. ⁊ de his per Hostiē. in sum. e. ti. s. i.
i. Honorē. hunc honorē sine peccato quis postulat in q̄
cunqz sciētia. si est dignus. viij. q. i. in scripturis. ⁊. ecce ego
e. ti. quanto. ratio. quia per hoc petit oportunitatem cōicādī

quod habz ⁊ quod laudabile est ⁊ ad charitatem pertinens.
¶ In indigno nō est peccatum p̄sumptiōis. de hoc per Ar-
chidiaconū. xlvij. di. s. i.

k. Principia. ita loquuntur quidam in studijs quibusdam
vltamontanis.

ter p̄cipia faciūt aut sui reci-
piūt insignia doctoratus circa
cibos vestes ⁊ alia sic i expēs
excedūt ⁊ q̄ ipsi trāscūtib⁹ ex-
pensaz hmōi vanitate. vacui⁹
plerūqz remaneāt ⁊ grauati⁹.

¶ Et ceteri q̄ vel nolūt vel ne-
queūt similes expēsas subire.
ac actiōe frēq̄nter a receptiōe
honorū hmōi detrahūt. ¶ No-
lentes igit de oportuno super-
bis remedio puidere illis ad
quos vbilibet p̄inet honores
tribuere memoratū districte p̄-
cipim⁹. vt quoscūqz ab eis de
cetero dictū recipiētes hono-
rem. iuramēto p̄i⁹ astrigant.
ne vltra tria milia turoñ. argē-
teoz in solēnitare circa hmōi
doctoratum aut magisterium
quolibz adhibēda expēdant.
ipsozqz nihilomin⁹ nisi forsan
notabil⁹ p̄ditionis extiterit. vt
infra summā p̄dictā hmōi mo-
deret expēse efficaciter exhor-
tantes. ac si hoc illoz p̄gruere
statui viderit iuramētū exigē-
tes ab eis. q̄ certos infra sum-
mā p̄fatā taxandos ab ip̄s ex-
pensarū termios n̄ excedant.
¶ Si q̄s at pontificali dignitate
p̄fulgēs. n̄ recepto p̄i⁹ iuramē-
to p̄fato honorē cuiqz tribue-
rit sup̄dicto a collatiōe magi-
sterij seu doctorat⁹ cuiuslibet
p̄ sex mēses seq̄ntes coipso no

l. Insignia. docto-
ratus. ita loquimur
nos. ⁊ ista insignia sūt
cathedra birretum
apud aliquos liber
annulus osculum
m. Excedunt. sicut
quandoqz imperfec-
tum sciētie supplet
perfectio charitatis
de renū. nisi. s. p. de
fectu. sic quandoqz i
talibus imperfectus
sciētie supplet per-
fectio expensarum.

n. Vacui. p̄ius ha-
bitis ⁊ consumptis.
o. Grauat⁹ onere d
bitorum.

p. Iuramento. si.
de iude. significauit.
s. e. compila. de reli-
gio. do. quia. ⁊. illi
etiā. ⁊. j. ti. ij. c. i. s.
porro. ⁊ de m̄tis iu-
ramentorum formis
exp̄ssis i iure vide
in spe. d iurciurā. s.
i. ⁊. illud ad quas ad
das istas.

q. Argenteorum.
ascendunt ad mone-
tam boñ. q̄ngētas li-
bras bonenunoz par-
uorum ponendo tu-
roñ. pro duobus ve-
netis vī. xl. boñ. par-
uis vt valere consue-
uerant.

r. Doctoratum. expensas p̄uati examinis non videtur in-
cludere.

s. Taxandos. si. s. de vsu. q̄q. ⁊. ceterum. in fi. li. vi.

t. Pontificali. alias non includeretur. de sen. ex. quia per-
iculosum. de elec. si compromissarius. s. butusmodi. li. vi.

v. Cuiuslibet. non illius sciētie tantum. cuius doctoratus
contulit non recepto iuramento. ⁊ est si. de tempori. ordinā.
vel non est.

x. Sequentes. immediate. si autem pendente primo seme-
stri iterum violet hanc p̄stitutionem. an statim currat secun-
dum semestre. an tunc cum finitum fuerit p̄mū dubitatur. ⁊
cōmuniter tenetur q̄ non fit duplicatio. totius. sed statim p⁹
secundam transgressionem inchoat secundū semestre per le-
ges. ff. ad. l. acquit. ita vulneratus. ⁊ ad trebel. l. i. senatus. in
fi. ad carbon. l. carbonianū. s. fi. ⁊. l. se. ⁊ fa. j. de p̄uile. c. i. s.
si qui vero. de hoc satis scripsi. de ele. cum in cūctis. in fi. s.

De iudeis et saracenis

Quid suspensio pēdēte valet collatio doctorat? facta p suspensum. stat q ille nō est casus q impmā charact. Itē nec datur h officiū ex impiso charactere. sed ex prāte officiū. et est qdā auctorizatio et declaratio q declarat illum dignū ad officiū doctrine et dat auctem vt doceat. puto igit q si suspensio erat occulta. hāc auctis dationē nō sit necesse iterari. secus si esset publica. fa. d. re iudi. ad pbanduz et qd ibi nō. et vide qd dixi de hereti. si aduersus et qd nō in spe. d. instr. edit. s. restat. h. qd sit tabellio

Suspensum. violans hanc suspensionem irregularis non est. de sen. ex. is. qui. li. vi. et dixi de excess. pla. c. si. d. clarari debuisse ad quem tūc spectaret collatio. si cut factū fuit. s. e. cōpila. de sta. mon. c. i. h. abbate. Et sciēdū q aliq pferunt aucte aplica. vt archi. bonon. aliquid de puetudine. aliq de iure cōi fm doct. qui nō. in sum. co. ti. s. pe. in prin. q vbi aliud nō apparet ep̄s cū capitulo h faciet. all. e. r. qz. h. v. parū facit et maxie pōderata de cre. ij. e. ti. et ipsius superscriptio. puto q in studio isto. cum ex priuilegio aplico dato ab pponuo. ij. archidiaconus hoc faciat. deuoluere ad papam. de p. c. p. eben. quia diuersitatē Sed quia p aliud priuilegiū aplicum mortuo vel absente archidiacono ep̄s et caplin exercēt officiū. ipsi succederēt. et idē esset vbi archidia. vel alius pferret de puetudine. vel d. iure qz supior suppleret. e. ti. c. ij. i. rñ. Quid de officiali archidiaconi. dico q ipse suspensus est non archidiaconus. nisi ratū habuisset. de ele. si compromissari. s. p. porro. li. vi.

Edīt quidem. principes christiani compescere debēt saracenos sibi subiectos ab inuocatione publica machometi. et a pegrinatione quam facere solent ad sepulchrum ipsius. Et prima pars ponit duplicem saracenorū excessum. quem secūda corrigi precipit. ibi. cum autem. **O**ffensam. que dissimulāda non est. e. ti. in nōnullis. **S**eorum. puta qz totā vñā terrā villam vel populatiōnem tenent sub principe christiano. vel habēt vñam extremitatem terre vel prochie. permittim. quia in qualibet parte ciuitatis eohabitant christiani. quodlibet istorum fertur esse i a. agonia et diuersis terris hyspāie. **S**araceni. qui debent a christianis publice distingui p habitum. e. ti. in nōnullis. **S**abazala. hūti a reuertendo viro antiquo dñō Joāne thesaurario regis francie qui fuit captiuus eoz per quadriennium. quod erratum est in vocabulo. quia duo habent genera sacerdotum. **P**rimū in singulari vocantur foqui. i plurali vocantur foqua. et isti sunt vxorati et manent in mesquitis. **S**ecūdi vocantur albages. et isti cōmuniter non sunt vxorati et reliquunt mundū. et sic diuersi sunt a primis in habitu et alijs. sic apud nos religiosi a secularibz clericis. et isti semel accedunt

ad sepulchrum machometi. et quislibet mesqta habet vñū sacerdotem de primis. et vñū ministrū qui vocatur muctadē. qd sonat preco. qui supplet defectum campanarū. quas licet saraceni multum cōmendent. quia tamen christiani in eis habēdis pueniunt. nolunt eis vti. **I**llus preconis officium est.

olim qdā sepult? extitit saraceni? quē vt scñ saraceni alij venerant et colūt. magna saracenoz earū dē pñū. et etiā aliarū pñū publice multitudo. ex qb nre fidei nō modicū detrahit. et graue i cordibz fidelium scādalu generat. cum aut hec dñe maiestati displicētia non sint vllaten? tolerāda sacro ap pbate pñū ipsa i terris christianoz districti fieri deinceps inhibem?. vniuersis et singulis pñūibz catholicis sub quozū dñio dicti saraceni morāt. et si vnt pñū sub obtestatiōe diuini iudicii obnox? inuigētes qren? ipsi tanqz veri catholici et christiane fidei seduli zelatores opprobriū. qd tā ip̄s qz ceteri christicol p pñūssa ingerit. debita pñūderatiōe pñūntes. ipsuz et pñūde etne bñū

quia horis de quibz dicitur ascendit turrim mesqte quadram. in qualibet parte sui fenestram magnam habentem. et ad illarum quamlibet clamat alta voce obturatis auribz cū digitis. vt vox fortius resonet in sua lingua verba hec sonant. nil aliud possent si de? et machomet? eius nunciū. venite ad orationē faciēdas in relevationē pñū vñū et pñūa submittit legalis ille bala. qd est dicere. non est alius victor nisi sol? deus. et hec xba omnes milites saraceni porāt in scutis suis et ad h submittit. de us est op̄s hore autē quibz h facit. de qb? s. sequit sunt quinqz **P**rima est in auroza quam vocant zalara zobb? q ē dicere o matural. et forte hec

fuit cā erroris hui? verbi fm eū male recepti. cū ab illo preconis profertur. **S**ecunda hora est in tertijs. **T**ertia in vespere. **Q**uarta in completorio. que resonat in cenam. **Q**uinta in crepusculo noctis. que sua lingua resonat in tenebras. et quilibet istarum horarum saraceni faciunt certas genuflexiones sicut de sero nos facimus ad laudem virginis.

S Mesquitis. quod nos vocamus basilicas vel ecclesias. ipsi vocant mesqitas. **J**udei synagogas. e. ti. iudei. et c. confuluit.

Conueniunt. auditi q semine non conueniunt ibi cūz maribus. et quando intrant hoc faciunt nudis et lotis pedibus et cum certa deuotione.

Machometum. In historia ecclesiastica legitur machometum nutritum fuisse a quodam clerico nobili romano. qui cum tempore Bonifacii pape. iij. quedam petita impetrare non potuisset. apostatauit a fide. et nutritum illum cum quadā columba alba que recipiebat grana de aure eius. et sic erudita. per hoc q quando volebat machometus. illa ponebat in publico os ad aurez. et sic dicebat q spiritus sanctus alloquebatur et instruebat illum. et iste postmodum dedit legem saracenis. vt hec in historijs ecclesiasticis plenius videri possunt **A**d locum qui dicitur mecha.

Saracenus. cōmuniter habemus q fuerit machometus de quo premisit Jo. an.

Alij. qui non cohabitāt christianis. Jo. an.

Priincipibus. ad quos spectat coercere tales. cum enim non sint creature ecclesie. illos ecclesia non coarctet. d. diuoz. gaudemus. Jo. an.